

Závěrečná zpráva o působení učitelky u krajanů

Školní rok: 2017/18

Destinace (země, město): Ukrajina, Novgorodkovka, Melitopol

Jméno, příjmení, titul: Vladimíra Pěčonková (Mgr. et Mgr.)

Počty žáků ve třídách:

Novgorodkovka (Čechohrad)

2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	6. třída	7. třída	8. třída	Celkem
12	14	10	8	10	2	6	62

Dospělí: 18

Melitopol 19. gymnázium: 8 – do konce 1. pololetí

9. gymnázium: 22 (do 15 let 14, 15 let 8)

Dospělí: 32

Děti do 6 let: 2

Veškerá výuka je nepovinná, jen 2. třída v Novgorodkovce přichází spolu s paní učitelkou.

V Melitopolu se výuky dospělých osobně zúčastňuje předsedkyně krajské organizace a její syn.

Zájmová činnost:

Hudební kroužek: 12 – hra na nástroje, zpěv. Schází se pouze před vystoupeními.

České pěvecké sbory *Hvězdičky* a *Kamarádi* (hlavní vedoucí Oksana Kacak): 21 (7 až 15 let)

Čechohradská hudba: 12 (15 až 35 let)

Míčové hry + netradiční sporty: 20 (6 až 14 let) – květen, červen

Stolní hry: 20 (6 až 14 let)

Dramatický kroužek (neschází se pravidelně každý týden): 10 (10 až 12 let)

Výuka:

V Novgorodkovce probíhá ve třídě Českého centra Čechohrad vedle ZŠ a SŠ, po skončení výuky ve škole. V Melitopolu v jazykových učebnách 9. a 19. gymnázia a společenské místnosti spolku *Bohemia* v DK Ševčenko.

Střídáme formy hromadné, skupinové i samostatné práce. Na začátku hodiny mladší děti zpívají písničky, tancují, cvičí a recitují krátké básničky, starší hrají hry k procvičování slovní zásoby, tvorbě vět, otázek. Dospělí preferují konverzační cvičení a rozhovory. V hodinách mluvím česky, v případě potřeby používám pantomimu nebo obrázky z časopisů a knih. Metoda předvádění, pozorování a doplňování má největší úspěch. Také dramatizace životních situací a problémů. Počty dětí zůstávají stejné nebo s malými odchylkami, počty dospělých se neustále mění.

Učebnice:

Ve třídě je velké množství učebnic, se kterými občas s dětmi i dospělými pracujeme.

2. třída *Barevná čeština* a také připravuji pracovní listy.
3. třída *Čeština pro malé cizince 1*, pracovní listy vlastní i předchozího učitele Jiřího Bernkopfa.
4. třída *Čeština pro malé cizince 2*, pracovní listy vlastní i předchozího učitele Jiřího Bernkopfa.
5. třída *Čeština expres* + pracovní listy.
6. – 8. třída, gymnázia + dospělí *Česky krok za krokem* + pracovní listy. *Čeština expres*.

Ve všech skupinách čteme české pohádky, rozebíráme internetové články o historii i současnosti České republiky, posloucháme české písničky.

Ke každému měsíci si z internetu připravuji texty a cvičení, týkající se počasí, svátků a činností v daném měsíci. Děti i dospělí si poté zpracovávají vlastní práce – projekty.

Aktivita kromě vlastní výuky

V úterý a ve čtvrtek 16:00–18:00 nacvičuje na vystoupení pěvecký sbor. Je rozdělený na starší (6. až 8. třída) a mladší žáci (1. až 5. třída). Mají opravdu pestrý repertoár českých národních písní. S vedoucí sboru vyhledáváme vhodné písně ve starších i novějších zpěvnících, nebo internetu, domlouváme možnosti interpretace písní.

V pátek od 19:00 secvičují program členové pěveckého sboru *Čechohradská hudba*. Jsou to většinou studenti gymnázií a vyšších škol, kteří se v pátek vrací domů. Před koncertem probíhá nácvik i v sobotu.

Dramatický kroužek a hudební kroužek pracují nepravidelně, protože v Novgorodkovce je velké množství koncertů a kulturních akcí místní školy, které jsou spíše estrádního zaměření. Připravujeme s dětmi vystoupení k různým výročím a svátkům, která pak předvádíme v učebně centra nebo v kostele.

Každý pracovní den od 10 do 12 hodin jsem k dispozici krajanům, kteří potřebují poradit, pomoci s porozuměním textům v češtině či angličtině. Někdy se jen přijdou informovat o životě v České republice.

Ve středu a o víkendů vyučuji v Melitopolu, odkud se vracím ve večerních hodinách, a tak na další aktivity nezbývá čas.

1. června začaly prázdniny. Vyučovat jezdím do Melitopolu hlavně o víkendech, v pracovních dnech probíhá *český tábor*. Dle počasí hrajeme hry na hřišti, procházíme se, zpíváme, tancujeme, připravujeme lehčí občerstvení.

V červenci se opět podařilo zorganizovat pro 6 dětí z Novgorodkovky účast na letních táborech v České republice. Jsou to ti, kteří navštěvují hodiny češtiny pravidelně a aktivně se zapojují do výuky. První část táborů je s oddílem Karate Havířov v Jeseníkách, druhá v Orlové, v centru *Maják*.

Zájem o promítání českých filmů je prakticky nulový. Občas promítám dětem pohádky. DVD přehrávač v centru není, jen video, proto je kvalita obrazu a zvuku snižena. Do šesti diváků je možné sledovat pohádky i na notebooku, ale děti musí sedět blízko u sebe a po chvíli se začínají ošívát a vzájemně rušit.

Družba 9. gymnázia v Melitopolu a bruntálského gymnázia už zůstala jen u několika dopisujících si studentů. Podařilo se ovšem najít partnery v pardubickém gymnáziu. 10 děvčat 7. až 9. třídy absolvovalo listopadový výlet do Čech.

Velké akce

30. 09. 2017 Setkání penzistů z Novgorodkovky. Zpěv českých lidových písní.

18. 11. 2017 Koncert na počest pracujících v zemědělství, Novgorodkovka

05. 12. 2017 Mikuláš, Novgorodkovka

24. 12. 2017 Betlém, Novgorodkovka

07. 03. 2018 Koncert k MDŽ, Novgorodkovka

31. 03. 2018 Přehlídka činnosti klubů a kroužků v KD – Pjervij cvět

09. 04. 2018 Mezinárodní přehlídka ukázek velikonočních zvyků a tradic Melitopol

28. 04. 2018 Multikulturní kulinářská soutěž, Melitopol

08. 05. 2018 Koncert k výročí osvobození, Novgorodkovka

27. 06. 2018 Koncert – Den ústavy Ukrajiny, Melitopol

24. 08. 2018 Koncert – Den nezávislosti Ukrajiny, Novgorodkovka

Mimo tyto velké akce probíhá množství menších v Českém centru, ZŠ a SŠ, KD, školním hřišti v Novgorodkovce, DK Ševčenko a 9. gymnáziu (konference) Melitopol.

Maškarní rej, Pomlázka, Pálení čarodějnic, Májka, Co víš o ČR, Divadelní představení – pohádka, Dětský den, turnaje v piškvorkách a křížovkách, Farmář, Člověče nezlob se, sportovní soutěže ve fotbale a vybíjené, netradičních disciplínách...

Spolupráce

Spolupráce probíhala s předsedkyní spolku *Čechohrad* v Novgorodkovce Světlanou Čubyr, předsedkyní spolku Bohemia v Melitopolu Janou Hondl, ředitelkou 9. a gymnázia v Melitopolu, vedoucí českého sboru v Novgorodkovce Oksanou Kacak, pěveckým souborem *Nadvečirja* v Novgorodkovce.

Podmínky pro výuku

České centrum v Novgorodkovce je jednopodlažní starší budova, ve které se nachází muzeum, kancelář předsedkyně organizace, byt učitele a menší třída. Ve třídě je uskladněné velké množství různých více či méně použitelných učebnic a jiné literatury. Na rozdíl od učeben ve škole působí třída příznivým dojmem.

Je vybavena klasickou tabulí, videopřehrávačem, PC, skříněmi a policemi, novými lavicemi a učitelským stolem. Při klasické výuce jsou prostory dostatečné, protože v místní škole je ve třídách maximálně 15 žáků. Vedlejší ZŠ a SŠ je na tom podstatně hůře. Vybavení je staré a poničené, jednotlivé třídy si opravují sami rodiče. Tapetují, opravují podlahy, natírají, lakují. Na kvalitní vybavení nejsou peníze. Stejná situace je v celém okolí. Od počátku jsem, přes varování učitelů, začala učit i mladší ročníky raději v centru a děti změnu uvítaly.

Do Melitopolu dojíždím *maršrutkou (maršrutnoje taxi)*. Cesta trvá asi 40 minut. Jedná se o poměrně nepohodlný druh cestování. Za celý den jezdí čtyři spoje. Ráno v 8:00 cestuje velké množství lidí, v 12:00 je již situace nepoměrně lepší. Zpáteční cesta do Novgorodkovky je opět značně nepohodlná, protože kromě cestujících jsou zde objemná zavazadla. Lidé nakupují na tržnici. Poslední maršrutka jede v 17:00, často proto musím využívat taxi.

V Melitopolu učím ve dvou gymnáziích a DK Ševčenko. Cesta od zastávky městské *maršrutky* k 9. gymnáziu je za deště prakticky neschůdná. Jámy v chodníku se zalijí vodou a jejich okolí pokrývá mazlavé bláto. V zimních měsících bývá už kolem čtvrté hodiny odpolední mezi stromy a domy velmi špatná viditelnost.

Učebny gymnázií působí nepříznivým dojmem. Oprýskané zdivo, staré, odřené lavice. Na páchnoucí toalety (*turecké*) v 19. gymnáziu jsem si dodnes nezvykla.

V DK Ševčenko se ve třetím patře nachází pěkně vyzdobená místnost, v duchu symbolů ČR a českých tradic, s dostatečným prostorem pro výuku skupiny do 20 lidí. Více se obvykle neschází. Spolek *Bohemia* využívá místnost také jako zkušebnu pěveckého sboru. Výuka je velmi příjemná, účastní se jí ve velké většině lidé se zájmem o český jazyk a českou kulturu.

Ubytování

Ubytování pro učitele je zajištěno v domku *Českého centra*. Byt se skládá z pokoje, který slouží jako ložnice, kancelář a knihovna, předsíně s pomůckami pro úklid, prostorné kuchyně a toalety se sprchovým koutem. Vybavení je postačující. Vytápění bytu je v době, kdy se topí i ve škole, dostatečné, někdy až příliš (nelze regulovat), v přechodném období a o zimních prázdninách je poměrně chladno. V pokoji a kuchyni jsou sice konventory, ale kvalitně vytápí pouze pokojový. Koupání je v této době pro opravdu otužilé.

Z praskajících zdí se stále sype šedý popílek a vylézá, nebo padá drobná fauna.

Občas v obci vypínají na několik hodin elektrický proud, případně neteče voda (zamrzlé potrubí, či velké sucho – maximální délka 6 dní, v létě například často bývá voda jen od čtyř do pěti hodin ráno), internet funguje o něco lépe, než v loňském školním roce.

Celkově je ubytování pro učitele naprosto dostačující. Vzhledem k podmínkám v oblasti si neumím představit uskutečnitelné vylepšení. Předsedkyně spolku se zajímá, zda je všechno v pořádku, v případě potřeby zajišťuje opravy.

Co se podařilo

Pokračovat ve výuce v gymnáziích v Melitopolu, výuku dospělých rozšířit na 6 skupin, 4 skupiny dvakrát týdně, 2 jedenkrát.

Zorganizovat pobyt ukrajinských dětí v letním táboře na Moravě.

Pokračovat ve výuce dětí první až osmé třídy ZŠ Novgorodkovka.

Pokračovat v kvalitní spolupráci s místními babičkami formou posezení při zpěvu písní, vyprávění o dobách minulých.

Připravovat vystoupení dětí na různých kulturních akcích.

Na nezáměr o výuku jazyka si v uplynulém školním roce opět není možné stěžovat.

Co se nepodařilo

V 19. gymnáziu nebylo možné, pro velké množství různých akcí, vyučovat až do června. Postupně zájem upadal, od druhé poloviny školního roku jsme se rozhodli výuku zrušit.

Závěrem

Působím zde už tři roky a práce je zde dostatečným stimulem pro pokračování působení v oblasti, kde život opravdu není lehký.

Lidé jsou přátelštější a zájem o výuku enormní.